Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (prvního senátu)

26. ledna 2017 *

„Kasační opravný prostředek — Kartelové dohody — Belgický, německý, francouzský, italský, nizozemský a rakouský trh zařízení a pevných součástí koupelen — Koordinace prodejních cen a výměna citlivých obchodních informací — Nařízení (ES) č. 1/2003 — Článek 23 odst. 2 — Horní hranice 10 % z obratu — Povinnost uvést odůvodnění — Ochrana legitimního očekávání“

Ve věci C-611/13P,

jejímž předmětem je kasační opravný prostředek na základě článku 56 statutu Soudního dvora Evropské unie, podaný dne 26. listopadu 2013,

Hansa Metallwerke AG, se sídlem ve Stuttgartu (Německo),

Hansa Nederland BV, se sídlem v Nijkerk (Nizozemsko),

Hansa Italiana Srl, se sídlem v Castelnuovo del Garda (Itálie),

Hansa Belgium, se sídlem v Asse (Belgie),

Hansa Austria GmbH, se sídlem v Salcburku (Rakousko),

zastoupené S. Cappellarim, H.-J. Hellmannem a C. Malz, Rechtsanwälte,

navrhovatelky,

přičemž dalšími účastnicemi řízení jsou:

Evropská komise, zastoupená L. Malferrarim a R. Sauerem, jako zmocněnci, s adresou pro účely doručování v Lucemburku,

žalovaná v prvním stupni,

Rada Evropské unie,

vedlejší účastnice v prvním stupni,

SOUDNÍ DVŮR (první senát),

ve složení A. Tizzano, místopředseda Soudního dvora vykonávající funkci předsedy prvního senátu, M. Berger, E. Levits, S. Rodin (zpravodaj) a F. Biltgen, soudci,

generální advokát: M. Wathelet,

* Jednací jazyk: němčina.

vedoucí soudní kanceláře: K. Malacek, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 10. září 2015,

s přihlédnutím k rozhodnutí, přijatému po vyslechnutí generálního advokáta, rozhodnout věc bez stanoviska,

vydává tento

Rozsudek

1 Kasačním opravným prostředkem se společnosti Hansa Metallwerke AG, Hansa Nederland BV, Hansa Italiana Srl, Hansa Belgium, Hansa Austria GmbH domáhají zrušení rozsudku Tribunálu Evropské unie ze dne 16. září 2013, Hansa Metallwerke a další v. Komise (T-375/10, dále jen „napadený rozsudek“, EU:T:2013:475), kterým Tribunál zamítl jejich žalobu znějící na zrušení rozhodnutí Komise C(2010) 4185 final ze dne 23. června 2010 v řízení podle článku 101 SFEU a článku 53 Dohody o EHP (Věc COMP/39092 – Zařízení a pevné součásti koupelen) (dále jen „sporné rozhodnutí“) a podpůrně na snížení pokuty, která byla navrhovatelkám tímto rozhodnutím uložena.

Právní rámec

Nařízení (ES) č. 1/2003

2 Nařízení Rady (ES) č. 1/2003 ze dne 16. prosince 2002 o provádění pravidel hospodářské soutěže stanovených v článcích [81] a [82 ES] (Úř. věst. 2003, L 1, s. 1; Zvl. vyd. 08/02, s. 205) stanoví v čl. 23 odst. 2 a 3 následující:

„2. Komise může rozhodnutím uložit podnikům a sdružením podniků pokuty, pokud úmyslně nebo z nedbalosti:

a) se dopouštějí jednání v rozporu s články [81] nebo [82 ES] [...]

[...]

Pokuta u každého podniku a sdružení podniků podílejících se na protiprávním jednání nesmí přesáhnout 10 % jeho celkového obratu za předchozí hospodářský rok.

[...]

3. Při stanovování výše pokuty se přihlíží k závažnosti a k délce trvání protiprávního jednání.“

Pokyny z roku 2006

3 Pokyny pro výpočet pokut uložených podle čl. 23 odst. 2 písm. a) nařízení č. 1/2003 (Úř. věst. 2006, C 210, s. 2, dále jen „pokyny z roku 2006“) v bodě 2 ohledně určování výše pokut uvádí, že „Komise [...] musí vzít v úvahu dobu trvání a závažnost protiprávního jednání“ a že „nesmí uložit pokutu, která by překročila úroveň stanovenou v čl. 23 odst. 2 druhém a třetím pododstavci [nařízení č. 1/2003]“.

4 Bod 37 pokynů z roku 2006 stanoví:

„Přestože je v těchto pokynech vysvětlena obecná metodika stanovování výše pokut, konkrétní okolnosti dané věci nebo nutnost dosáhnout v dané věci odrazujícího účinku, mohou být důvodem k tomu, aby se Komise odchýlila od této metodiky nebo od limitů stanovených v bodě 21."

Skutečnosti předcházející sporu a sporné rozhodnutí

5 Skutečnosti předcházející sporu byly uvedeny v bodech 1 až 34 napadeného rozsudku a lze je shrnout následovně.

6 Navrhovatelky jsou společnosti vyrábějící kohouty a ostatní armatury.

7 Dne 15. července 2004 společnost Masco Corp. a její dceřiné společnosti, mezi něž patří Hansgrohe AG, která vyrábí kohouty a ostatní armatury, a Hüppe GmbH, která vyrábí sprchové kouty, informovaly Komisi o existenci kartelové dohody v odvětví zařízení a pevných součástí koupelen a požádaly o ochranu před pokutami na základě oznámení Komise o ochraně před pokutami a snížení pokut v případech kartelů (Úř. věst. 2002, C 45, s. 3, dále jen „oznámení o spolupráci z roku 2002"), nebo v případě zamítnutí jejich žádosti o snížení pokut, které jim mohou být uloženy.

8 Komise ve dnech 9. a 10. listopadu 2004 uskutečnila neohlášené kontroly v prostorách několika společností a vnitrostátních profesních sdružení vykonávajících činnost v odvětví zařízení a pevných součást koupelen. Komise poté, co v období od 15. listopadu 2005 do 16. května 2006 zaslala žádosti o informace uvedeným společnostem a sdružením, včetně navrhovatelek, přijala dne 26. března 2007 oznámení námitek, které bylo rovněž doručeno navrhovatelkám.

9 V návaznosti na slyšení, které se konalo ve dnech od 12. do 14. listopadu 2007, na zaslání Komisí dne 9. července 2009 dopisu popisujícího skutkové okolnosti a žádosti o dodatečné informace doručených především navrhovatelkám, přijala Komise dne 23. června 2010 sporné rozhodnutí, kterým konstatovala porušení čl. 101 odst. 1 SFEU a článku 53 Dohody o Evropském hospodářském prostoru ze dne 2. května 1992 (Úř. věst. 1994, L 1, s. 3; Zvl. vyd. 11/52, s. 3) v odvětví zařízení a pevných součástí koupelen. Toto protiprávní jednání, na němž se podílelo 17 podniků, probíhalo během různých období mezi 16. říjnem 1992 a 9. listopadem 2004 v podobě souboru protisoutěžních dohod a jednání ve vzájemné shodě na územích Belgie, Německa, Francie, Itálie, Nizozemska a Rakouska. Výrobky dotčenými kartelem jsou zařízení a pevné součásti koupelen patřící do jedné z těchto tří podskupin výrobků, a sice kohouty a ostatní armatury, sprchové kouty a doplňky, jakož i sanitární keramika.

10 Pokud jde o účast navrhovatelek na konstatovaném protiprávním jednání, Komise měla zaprvé za to, že přestože navrhovatelky vyráběly především kohouty a ostatní armatury během doby protiprávního jednání, byly nicméně obeznámeny s různou řadou výrobků, které byly předmětem protiprávního jednání, a to s ohledem na jejich účast na koluzivních zasedáních různých koordinačních subjektů, jichž byly členy. Pokud jde o zeměpisný rozsah kartelové dohody, měla Komise zadruhé za to, že se navrhovatelky účastnily zasedání v pěti členských státech z šesti, ve kterých bylo konstatováno protiprávní jednání, až do roku 2002, a sice v Belgii, Německu, Itálii, Nizozemsku a Rakousku. Pokud jde o Francii, Komise uznala, že i přes existenci protiprávního jednání trvajícího od roku 2002, se navrhovatelky během tohoto roku přestaly zúčastňovat schůzek dotčeného vnitrostátního profesního sdružení. S ohledem na určité informace a důkazy se Komise domnívala, že navrhovatelky měly mít důvodné podezření, že protisoutěžní praktiky, které charakterizovaly konstatované protiprávní jednání, mají dopad na území Francie. Z toho důvodu Komise dospěla k závěru, že navrhovatelky nemohly nevědět o obecném rozsahu a hlavních vlastnostech dotčeného protiprávního jednání.

11 Z těchto důvodů Komise podle čl. 2 prvního pododstavce bodu 5 sporného rozhodnutí navrhovatelkám uložila pokuty v celkové výši 14 758 220 eur.

12 Pro účely výpočtu těchto pokut vycházela Komise z pokynů z roku 2006.

Řízení před Tribunálem a napadený rozsudek

13 Návrhem došlým kanceláři Tribunálu dne 8. září 2010 podaly navrhovatelky k Tribunálu žalobu znějící na zrušení sporného rozhodnutí, přičemž se dovolávaly šesti žalobních důvodů. První žalobní důvod vycházel z chybného právního posouzení maximální výše pokuty uložené podle čl. 23 odst. 2 druhého pododstavce nařízení č. 1/2003, druhý žalobní důvod vycházel z porušení zásady ochrany legitimního očekávání, třetí žalobní důvod vycházel z porušení čl. 23 odst. 2 tohoto nařízení ve spojení s oznámením o spolupráci z roku 2002 z důvodu chyby ve výpočtu výše pokuty, čtvrtý žalobní důvod vycházel z porušení zásady zákazu zpětné účinnosti, pátý žalobní důvod vycházel z porušení zásady legality trestných činů, která vyplývá z čl. 23 odst. 2 uvedeného nařízení, a šestý žalobní důvod vycházel z porušení zásad legality správního postupu a právní jistoty.

14 Podpůrně se navrhovatelky dovolávaly snížení uložené pokuty.

15 Napadeným rozsudkem Tribunál žalobu v plném rozsahu zamítl.

Návrhová žádání účastnic řízení

16 Navrhovatelky navrhují, aby Soudní dvůr:

— zrušil napadený rozsudek;

— zrušil sporné rozhodnutí v rozsahu, v němž se týká navrhovatelek;

— podpůrně snížil částku pokuty;

— uložil Komisi náhradu nákladů řízení a

— podpůrněji zrušil napadený rozsudek a vrátil věc Tribunálu, aby rozhodl.

17 Komise navrhuje, aby Soudní dvůr:

— kasační opravný prostředek zamítl;

— podpůrně zamítl žalobu v případě částečného zrušení napadeného rozsudku a

— uložil navrhovatelkám náhradu nákladů řízení.

Ke kasačnímu opravnému prostředku

18 Na podporu svého kasačního opravného prostředku vznáší navrhovatelky tři důvody. První důvod kasačního opravného prostředku vychází z toho, že Tribunál porušil zásadu personality trestů a sankcí. Druhý důvod kasačního opravného prostředku vychází z porušení povinnosti uvést odůvodnění. Třetí důvod kasačního opravného prostředku je založen na porušení zásady ochrany legitimního očekávání.

K prvnímu důvodu kasačního opravného prostředku, vycházejícímu z porušení zásady personality trestů a sankcí.

Argumentace účastnic řízení

19 V prvním důvodu kasačního opravného prostředku mají navrhovatelky za to, že Tribunál zejména v bodě 87 napadeného rozsudku porušil zásadu personality trestů.

20 Komise se totiž podle navrhovatelek ve sporném rozhodnutí dopustila nesprávného právního posouzení při výkonu pravomoci, kterou jí pro určení výše pokut svěřuje čl. 23 odst. 2 nařízení č. 1/2003 tím, že pro stanovení výše pokuty, která byla navrhovatelkám uložena, uplatnila pokyny z roku 2006.

21 Obecná metoda výpočtu definovaná v těchto pokynech vede v případě, jako je projednávaný případ, k tomu, že horní hranice 10 % upravená v čl. 23 odst. 2 nařízení č. 1/2003 je pravidelně překračována, a to zejména pro nediverzifikované podniky vyrábějící pouze jeden druh výrobku. Uplatnění této metody tak vede k tomu, že kritéria doby trvání a závažnosti protiprávních jednání spáchaných podniky, na která odkazuje čl. 23 odst. 3 nařízení č. 1/2003, nejsou vhodným způsobem zohledněna. Uplatnění těchto pokynů údajně narušuje zásadu personality trestů ještě více než pokyny o metodě stanovování pokut uložených podle čl. 15 odst. 2 nařízení č. 17 a čl. 65 odst. 5 ESUO (Úř. věst. 1998, C 9, s. 3, dále jen „pokyny z roku 1998“).

22 Navrhovatelky tvrdí, že podle článku 31 nařízení č. 1/2003 disponuje Tribunál pravomocí přezkumu v plné jurisdikci, která jej zejména opravňuje nahradit posouzení Komise svým posouzením, a uložené pokuty nebo penále tedy zrušit, snížit nebo zvýšit. Z rozsudku Tribunálu ze dne 16. června 2011, Putters International v. Komise (T-211/08, EU:T:2011:289), a z rozhodnutí Komise ze dne 28. března 2012 v řízení podle článku 101 SFEU a článku 53 Dohody o EHP (Věc COMP/39.452 – Kování pro okna a francouzská okna) (dále jen „rozhodnutí ze dne 28. března 2012“) vyplývá, že v případě, že se Komise dopustí nesprávného právního posouzení při určení výše pokuty, je Tribunál povinen v rámci přezkumu v plné jurisdikci provést samostatné posouzení pokuty na základě příslušných okolností projednávaného případu.

23 V bodě 87 napadeného rozsudku Tribunál podle navrhovatelek takové posouzení neprovedl a neprávem se omezil na odkaz na judikaturu týkající se slučitelnosti pokynů z roku 1998 se zásadou personality trestů s tím, že měl za to, že platí stejným způsobem, i pokud jde o uplatnění pokynů z roku 2006.

24 Komise tvrdí, že tento důvod kasačního opravného prostředku je nepřípustný, a každopádně neopodstatněný.

Závěry Soudního dvora

25 Svým prvním důvodem kasačního opravného prostředku navrhovatelky v zásadě vytýkají Tribunálu, že v bodě 87 napadeného rozsudku porušil unijní právo, zejména zásadu personality trestů, tím, že neprovedl samostatné posouzení pokuty, a tím, že měl za to, že se horní hranice 10 % z obratu stanovená v čl. 23 odst. 2 nařízení č. 1/2003 a judikatura Soudního dvora týkající se této horní hranice, která byla vypracována v rámci pokynů z roku 1998, uplatní pro určení pokut uložených podle pokynů z roku 2006. Tribunál tak nezohlednil, že uplatnění pokynů z roku 2006 má za následek to, že při výpočtu pokuty není dostatečně vzata v úvahu závažnost a doba trvání protiprávních jednání a že horní hranice 10 % je pravidelně překračována v případě nediverzifikovaných podniků vyrábějících pouze jeden druh výrobku.

26 Je třeba konstatovat, že Tribunál se tím nedopustil nesprávného právního posouzení.

27 Jak totiž Tribunál správně uvedl v bodě 87 napadeného rozsudku, z ustálené judikatury Soudního dvora vyplývá, že skutečnost, že z důvodu uplatnění horní hranice 10% z obratu upravené v čl. 23 odst. 2 druhém pododstavci nařízení č. 1/2003 nemají některé faktory, jako je závažnost a doba trvání protiprávního jednání, skutečně vliv na výši uložené pokuty, je pouhým důsledkem uplatnění této horní meze na konečnou částku (viz zejména rozsudky ze dne 28. června 2005, Dansk Rørindustri a další v. Komise, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P až C-208/02 P a C-213/02 P, EU:C:2005:408, bod 279, a ze dne 12. července 2012, Cetarsa v. Komise, C-181/11 P, nezveřejněný, EU:C:2012:455, bod 81).

28 Uvedená horní mez má zabránit ukládání pokut, u nichž lze předvídat, že je podniky s ohledem na svou velikost, tak jak je, byť jen přibližně a nedokonale, určena celkovým obratem, nebudou moci zaplatit (rozsudky ze dne 28. června 2005, Dansk Rørindustri a další v. Komise, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P až C-208/02 P a C-213/02 P, EU:C:2005:408, bod 280 a ze dne 12. července 2012, Cetarsa v. Komise, C-181/11 P, nezveřejněný, EU:C:2012:455, bod 82).

29 Jedná se tedy o mez, která je jednotně použitelná na všechny podniky a závisí na velikosti každého z nich, jež má zabránit pokutám na příliš vysoké nebo nepřiměřené úrovni. Tato horní mez má ve srovnání s účelem kritérií závažnosti a doby trvání protiprávního jednání odlišný a samostatný účel (rozsudky ze dne 28. června 2005, Dansk Rørindustri a další v. Komise, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P až C-208/02 P a C-213/02 P, EU:C:2005:408, body 281 a 282, a ze dne 12. července 2012, Cetarsa v. Komise, C-181/11 P, nezveřejněný, EU:C:2012:455, bod 83).

30 Z toho vyplývá, že je třeba zamítnout jako neopodstatněné jak argumenty vycházející z nedostatečného zohlednění závažnosti a doby trvání protiprávních jednání týkající se uplatnění maximální meze stanovené v čl. 23 odst. 2 nařízení č. 1/2003, tak argumenty vycházející z toho, že uvedená mez bude z důvodu pokynů z roku 2006 a v rozporu s tím, co platilo v době platnosti pokynů z roku 1998, pravidelně překračována v případě nediverzifikovaných podniků vyrábějících pouze jeden druh výrobku.

31 I za předpokladu, že by při výpočtu pokut, které mají být uloženy podnikům nabízejícím jen několik výrobků, překročily dílčí částky pokut horní mez stanovenou v čl. 23 odst. 2 nařízení č. 1/2003 častěji v případě, kdy Komise uplatňuje pokyny z roku 2006, než když platily pokyny z roku 1998, nemůže taková okolnost zpochybnit legalitu uplatnění této meze, na kterou odkazoval Soudní dvůr jak v souvislosti s pokutami uloženými podle pokynů z roku 2006, tak podle pokynů z roku 1998.

32 Nelze tedy Tribunálu vytýkat, že v bodě 87 napadeného rozsudku potvrdil posouzení provedené Komisí týkající se částky pokuty uložené navrhovatelkám, které vycházelo z pokynů z roku 2006, aniž provedl samostatné posouzení této pokuty.

33 Z výše uvedeného vyplývá, že první důvod kasačního opravného prostředku musí být zamítnut.

K druhému důvodu kasačního opravného prostředku, týkajícímu se povinnosti uvést odůvodnění

Argumentace účastnic řízení

34 V druhém důvodu kasačního opravného prostředku mají navrhovatelky za to, že argumentace Tribunálu ohledně zásady personality trestů je stižena nedostatkem odůvodnění. Tribunál v bodě 80 a následujících napadeného rozsudku, zejména v bodě 87, sice přezkoumal některé argumenty navrhovatelek týkající se této otázky, avšak přes značný význam, který těmto argumentům připisovaly navrhovatelky, neuvedl argumenty vycházející z rozsudku ze dne 16. června 2011, Putters International v. Komise (T-211/08, EU:T:2011:289), a zejména úvahy vyskytující se v bodě 75 tohoto rozsudku. Stejně tak podle navrhovatelek neodkazuje napadený rozsudek na relevantní důvody rozhodnutí ze dne 28. března 201, v důsledku čehož se Tribunál k těmto otázkám nevyjádřil.

35 Komise namítá, že Tribunál byl povinen pouze podrobně uvést podstatné důvody svého rozhodnutí, a nikoliv odkazovat na *obiter dictum* určitého rozsudku nebo pozdějšího rozhodnutí Komise.

Závěry Soudního dvora

36 Je třeba připomenout, že v souladu s ustálenou judikaturou Soudního dvora neukládá povinnost odůvodnění, která přísluší Tribunálu, aby poskytl vysvětlení, ve kterém by se vyčerpávajícím způsobem postupně zabýval každou z úvah uvedených účastníky sporu, a odůvodnění tedy může být implicitní, za podmínky, že umožní zúčastněným osobám seznámit se s důvody, pro které Tribunál nepřijal jejich argumenty, a Soudnímu dvoru disponovat poznatky dostatečnými k tomu, aby mohl vykonat svůj soudní přezkum (viz zejména rozsudky ze dne 7. ledna 2004, Aalborg Portland a další v. Komise, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P a C-219/00 P, EU:C:2004:6, bod 372, a ze dne 9. září 2008, FIAMM a další v. Komise, C-120/06 P a C-121/06 P, EU:C:2008:476, bod 96).

37 Především povinnost Tribunálu odůvodnit své rozsudky nemůže v zásadě zahrnovat povinnost odůvodnit způsob, jakým byla vyřešena určitá věc, v porovnání s řešením zvoleným v jiné věci, která byla Tribunálu předložena, a tím méně v porovnání s rozhodnutím Komise přijatým v jiné věci (viz rozsudek ze dne 11. července 2013, Team Relocations a další v. Komise, C-444/11 P, nezveřejněný, EU:C:2013:464, bod 66, a usnesení ze dne 4. září 2014, Metropolis Inmobiliarias y Restauraciones v. OHIM, C-509/13 P, nezveřejněné, EU:C:2014:2173, bod 51).

38 Proto vzhledem k tomu, že Tribunál v napadeném rozsudku jasně vysvětlil důvody, pro které odmítl argumentaci navrhovatelek vycházející z porušení zásady personalitu trestů, je třeba druhý důvod kasačního opravného prostředku zamítnout jako neopodstatněný.

K třetímu důvodu kasačního opravného prostředku, vycházejícímu z porušení zásady ochrany legitimního očekávání

39 Třetím důvodem kasačního opravného prostředku navrhovatelky uplatňují porušení zásady ochrany legitimního očekávání.

40 V této souvislosti mají navrhovatelky především za to, jak vyplývá z bodu 104 napadeného rozsudku, že je nesporné, že Komise opakovaně porušila procesní pravidla tím, že jiným podnikům sdělila obchodní tajemství týkající se navrhovatelek. Tribunál v bodech 102 až 119 tohoto rozsudku však údajně příliš formálně posoudil dodržení zásady ochrany legitimního očekávání Komisí, čímž popřel podstatu legitimního očekávání navrhovatelek ve služby Komise při provádění oznámení o spolupráci z roku 2002.

41 Spolupracující podniky by podle navrhovatelek měly mít možnost spolehnout se na ujištění Komise, pokud jsou tato shodně poskytnuta odpovědnými úředníky týmu pověřeného danou věcí. Mít za to, jak učinil Tribunál v bodě 115 napadeného rozsudku, že tato ujištění nezakládají takovéto legitimní očekávání z důvodu, že nebyla poskytnuta odpovědným útvarem, by podle navrhovatelek bylo proti cíli obecného zájmu spočívajícího ve stíhání protiprávních jednání a porušovalo by zásadu ochrany legitimního očekávání.

42 Podle Komise musí být tento důvod kasačního opravného prostředku zamítnut jako neopodstatněný.

Závěry Soudního dvora

43 Je třeba uvést, že Tribunál v bodech 110 až 116 napadeného rozsudku přezkoumal, zda Komise porušila zásadu ochrany legitimního očekávání tím, že navrhovatelkám nepřiznala snížení pokuty, která jim byla uložena.

44 V této souvislosti Tribunál správně zdůraznil v bodě 111 napadeného rozsudku, že z ustálené judikatury Soudního dvora vyplývá, že předpokladem práva domáhat se ochrany legitimního očekávání je splnění tří kumulativních podmínek včetně podmínky, že správa Evropské unie poskytla přesná, bezpodmínečná a shodující se ujištění (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 18. července 2007, AER v. Karatzoglou, C-213/06 P, EU:C:2007:453, bod 33, a ze dne 16. prosince 2008, Masdar (UK) v. Komise, C-47/07 P, EU:C:2008:726, bod 81). Následně měl Tribunál v bodech 113 až 166 napadeného rozsudku za to, že v projednávaném případě nebyly tyto tři podmínky splněny.

45 Vzhledem k tomu, že se argumentace předložená navrhovatelkami vztahuje zejména k bodu 115 napadeného rozsudku týkajícímu se chybějícího oprávnění dotčených úředníků nebo útvarů Komise k poskytnutí takovýchto ujištění, postačuje konstatovat, že uvedený bod má v každém případě doplňující povahu, a tato argumentace tedy nemůže vést ke zrušení napadeného rozsudku.

46 Třetí důvod kasačního opravného prostředku je tudíž třeba zamítnout jako neopodstatněný.

47 Vzhledem k tomu, že žádnému z důvodů kasačního opravného prostředku uplatňovaných navrhovatelkami nebylo vyhověno, je třeba kasační opravný prostředek zamítnout v plném rozsahu.

K nákladům řízení

48 Podle čl. 184 odst. 2 jednacího řádu Soudního dvora rozhodne Soudní dvůr o nákladech řízení, není-li kasační opravný prostředek opodstatněný.

49 Podle čl. 138 odst. 1 tohoto jednacího řádu, který se na řízení o kasačním opravném prostředku použije na základě jeho čl. 184 odst. 1, se účastníku řízení, který neměl úspěch ve věci, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník, který měl ve věci úspěch, požadoval. Vzhledem k tomu, že Komise požadovala náhradu nákladů řízení a navrhovatelky neměly ve věci úspěch, je důvodné uložit navrhovatelkám náhradu nákladů tohoto řízení o kasačním opravném prostředku.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (první senát) rozhodl takto:

1) Kasační opravný prostředek se zamítá.

2) Hansa Metallwerke AG, Hansa Nederland BV, Hansa Italiana Srl, Hansa Belgium a Hansa Austria GmbH ponesou náklady řízení.

Podpisy.